

Μιχάλης Γουδής

Οι κάλπες της αβεβαιότητας

Απρίλης 2014

Δύο εβδομάδες πριν τη διπλή εκλογική αναμέτρηση στην Ελλάδα¹, το πολιτικό σκηνικό παρουσιάζει χαρακτηριστικά πόλωσης και ρευστότητας. Παραμένει ίδιο και अपαραλλάχτο, δηλαδή, με την περίοδο κατά την οποία ξέσπασε η κρίση στη χώρα.

Ο πολιτικός χρόνος κυλάει πολύ γρήγορα στην Ελλάδα από τη στιγμή που ξέσπασε η οικονομική κρίση. Κι ενώ τόσο ο Κώστας Καραμανλής όσο και ο Γιώργος Παπανδρέου υποστήριζαν πως η χώρα ήταν θωρακισμένη δημοσιονομικά, τα τελευταία πέντε χρόνια η ελληνική κοινωνία παρακολουθεί τις βεβαιότητες ετών να καταρρέουν η μία μετά την άλλη. Ειδικά δε μετά τις διπλές βουλευτικές εκλογές του Μαΐου και του Ιουνίου του 2012 η Ελλάδα ταλαντεύτηκε μεταξύ του Grexit, της εξόδου της δηλαδή από την Ευρωζώνη, στο success story που επικοινωνήσε επί σειρά μηνών η κυβέρνηση μέχρι τη δοκιμαστική έξοδο στις αγορές και το πρωτογενές πλεόνασμα που επικύρωσε για το 2013 η Eurostat πριν από μερικές εβδομάδες. Παρά τη ρητορική περί σταθεροποίησης και βελτίωσης της κατάστασης τόσο από την κυβέρνηση όσο και από μερίδα του Τύπου, το πολιτικό τοπίο παραμένει θολό και απρόβλεπτο.

Μία δύσκολη κυβερνητική συμβίωση

Η κυβέρνηση συνεργασίας που προέκυψε το καλοκαίρι του 2012 απώλεσε στην πορεία τη ΔΗΜΑΡ αλλά και μία σειρά από βουλευτές που αρνήθηκαν να ψηφίσουν κάποια από τα μέτρα λιτότητας που κατέφταναν συνεχώς προς ψήφιση στη βουλή και διαγράφηκαν από τις κοινοβουλευτικές τους ομάδες. Η Νέα Δημοκρατία

και το ΠΑΣΟΚ που τις δεκαετίες που ακολούθησαν τη μεταπολίτευση αποτέλεσαν τους πυλώνες ενός πρωτοφανούς για την Ευρώπη δικομματισμού απέμειναν μόνοι να προσπαθούν να βρουν κοινό βηματισμό.

Στην ουσία, βέβαια, το σοσιαλδημοκρατικό κόμμα του ΠΑΣΟΚ, απορροφήθηκε από τη Νέα Δημοκρατία. Μετά τη διαβόητη διακήρυξη του Γιώργου Παπανδρέου ότι “λεφτά υπάρχουν” το Σεπτέμβριο του 2009 που διαψεύστηκε με την προσφυγή στο ΔΝΤ λίγους μήνες αργότερα, το κόμμα του υπό την ηγεσία του Ευάγγελου Βενιζέλου καταποντίστηκε στις εθνικές εκλογές του 2012 και σήμερα οι τελευταίες δημοσκοπήσεις το παρουσιάζουν να συγκεντρώνει ένα πενιχρό 2,5% παρά την υποτιθέμενη απόπειρα συσπείρωσης των δυνάμεων της κεντροαριστεράς υπό τη σκέπη του νέου πολιτικού μορφώματος της “ΕΛΙΑΣ”.

Η ΝΔ δοκιμάζει τις αντοχές της κάθε φορά που ένα αντιλαϊκό νομοσχέδιο λιτότητας κατατίθεται στο κοινοβούλιο με πιο πρόσφατη δοκιμασία αυτή του Πολυνομοσχεδίου τον περασμένο Μάρτιο. Η συνοχή και η δύναμη του κόμματος του Αντώνη Σαμαρά, ο οποίος φέρεται να απολαμβάνει σεβασμού και εκτίμησης των Ευρωπαίων εταίρων, τέθηκαν εν αμφιβόλω όταν ξέσπασε η υπόθεση Μπαλτάκου. Το #Baltakosgate, όπως καταγράφηκε στη συλλογική συνειδηση του twitter, αφορούσε ένα βίντεο που παρουσίασε κορυφαίο στέλεχος του νεοναζιστικού κόμματος της Χρυσής Αυγής, στο οποίο ο Γενικός Γραμματέας της κυβέρνησης, Τάκης Μπαλτάκος, συνομιλούσε με τον βουλευτή της ΧΑ, Ηλία Κασσιδιάρη, αφενός κατηγορώντας τον πρωθυπουργό και αφήνοντας υπονοούμενα αφετέρου για την ανεξαρτησία της ελληνικής δικαιοσύνης.

Η συντηρητική παράταξη χάρη και στη στήριξη σημαντικής μερίδας του Τύπου μπόρεσε σύντομα να απορροφήσει τους κραδασμούς και να μην καταγράψει

¹ 18 Μαΐου πραγματοποιείται ο πρώτος γύρος των δημοτικών και περιφερειακών εκλογών, ενώ την Κυριακή, 25 Μαΐου διεξάγεται ο δεύτερος γύρος μαζί με τις ευρωεκλογές.

τις αναμενόμενες δημοσκοπικές απώλειες. Σύμφωνα με δημοσκόπηση που δημοσιεύτηκε στις αρχές Μαΐου από την εταιρία Palmos Analysis η ΝΔ υπολείπεται του ΣΥΡΙΖΑ στην πρόγνωση του αποτελέσματος των Ευρωεκλογών κατά τις 3,4 μονάδες (18,1 έναντι 21,5%) ενώ σε ενδεχόμενες βουλευτικές εκλογές η ψαλίδα φαίνεται να ανοίγει στις 5 μονάδες (26,5 έναντι 21,4%). Χαρακτηριστικό είναι, εξάλλου, πως ο Αντώνης Σαμάρas, σύμφωνα με τα στοιχεία της εταιρίας Rass, εξακολουθεί να παραμένει ξεκάθαρα ο καταλλήλοτερος πρωθυπουργός για την πλειοψηφία των πολιτών, καθώς υπερσχύει του Αλέξη Τσίπρα με 46 έναντι 29%.

Ο ΣΥΡΙΖΑ και ο Τσίπρας καλπάζουν προς την εξουσία

Όσο πλησιάζει η ημερομηνία των εκλογών, η πολιτική πόλωση γίνεται μάλλον ακραία και οι πολίτες τίθενται προ διλημάτων που εμπλέκουν ακόμη και την ευρωπαϊκή συνέχεια της χώρας, έστω και σε μικρότερο βαθμό σε σχέση με τις προηγούμενες εκλογές. Ο ΣΥΡΙΖΑ ευχαρίστως συναινεί στη συγκεκριμένη στρατηγική. Ο πρόεδρος του κόμματος και υποψήφιος της Ευρωπαϊκής Αριστεράς για την προεδρία της Κομισιόν δήλωσε χαρακτηριστικά κατά την παρουσίαση του ευρωψηφοδελτίου: “ας κάνουμε την οργή μας πολιτική πράξη, στις 25 Μαΐου ψηφίζουμε και φεύγουν”.

Το κόμμα της ριζοσπαστικής αριστεράς παρουσίασε μία έκρηξη στα ποσοστά του τα τελευταία τρία χρόνια και σήμερα από το ρόλο της αξιωματικής αντιπολίτευσης συγκεντρώνει ποσοστά που κυμαίνονται μεταξύ 19,9% (MRB για τη Real News, 12.04.2014) μέχρι 20,5% (Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, 14.04.2014) έως και 26,5% (Palmos Analysis, 02.05.2014). Αξιοσημείωτο είναι επίσης πως ο ΣΥΡΙΖΑ αλλά και ο ίδιος ο Τσίπρας έχουν αυξανόμενο ευρωπαϊκό ρεύμα, ιδιαίτερα στη Γαλλία, την Πορτογαλία και κυρίως στην Ιταλία, όπου στις εκλογές συμμετέχει σχηματισμός με την ονομασία “Για μία άλλη Ευρώπη με τον Τσίπρα” (L' Altra Europa con Tsipras).

Η “φτωχή” Αριστερά και...

Η Δημοκρατική Αριστερά (ΔΗΜΑΡ) μόνο απώλειες κατάγραψε από τη συμμετοχή της στην κυβέρνηση στο πλευρό ΝΔ και ΠΑΣΟΚ και πλέον συναποτελούν μαζί με το ΚΚΕ τους φτωχούς συγγενείς του ευρύτερου χώρου της Αριστεράς. Από την άλλη, βέβαια, ο ηγέτης της ΔΗΜΑΡ, Φώτης Κουβέλης φέρεται ως ο επικρατέστερος διάδοχος του Κάρολου Παπούλια στην

Προεδρία της Δημοκρατίας, εξέλιξη που αναμένεται εντός της χρονιάς.

... η εγκληματική ακροδεξιά

Στο αντιδιαμετρικά αντίθετο άκρο του πολιτικού φάσματος η Χρυσή Αυγή αποτελεί το πιο ανησυχητικό φαινόμενο που εμφανίστηκε στη σύγχρονη πολιτική ιστορία της χώρας. Ένα ακροδεξιό, νεοναζιστικό κόμμα που από το περιθώριο νομιμοποιήθηκε μέσω της εκτεταμένης αγανάκτησης απέναντι στο πολιτικό σύστημα συλλήβδην που εξέφρασαν, μάλλον ανώριμα, περισσότεροι από 600.000 ψηφοφόροι το 2012. Γρήγορα, βέβαια, η ΧΑ αποκάλυψε το πραγματικό της πρόσωπο και η δολοφονία του τραγουδιστή της ραπ, Παύλου Φύσσα από μέλη της το φθινόπωρο του 2013 φάνηκε πως θα είναι η αρχή του τέλους της. Το κόμμα αντιμετώπισε κατηγορίες για σύσταση εγκληματικής οργάνωσης, η δικαστική διαδικασία κινήθηκε με ταχύτατο ρυθμό και οδήγησε στη φύλακη πρωτοκλασάτα στελέχη της ΧΑ, συμπεριλαμβανομένου του γενικού γραμματέα, Νίκου Μιχαολιάκου, ενώ είχε ως αποτέλεσμα την άρση της ασυλίας πολλών βουλευτών της και τη διακοπή της κρατικής χρηματοδότησης του κόμματος. Και ενώ όλα έδειχναν πως είχε ξεκινήσει η προσπάθεια να τεθεί εκτός νόμου, προσπάθεια ανάλογη με αυτή που εκ νέου βρίσκεται σε εξέλιξη στη Γερμανία με το NPD, η υπόθεση Μπαλτάκου έβαλε φρένο στην πτώση, επαναφέροντας τη ΧΑ στις περισσότερες δημοσκοπήσεις στη θέση του τρίτου κόμματος με ποσοστά που αγγίζουν ή ξεπερνούν το 7%. Έτσι όπως όλα δείχνουν η Ελλάδα θα εκπροσωπείται και από νεοναζί στο νέο σώμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τα επόμενα πέντε χρόνια.

Οι δημοσιογράφοι στην πολιτική: το φαινόμενο “Ποτάμι”

Μία άλλη χαρακτηριστική τάση που παρατηρείται σε αυτή την προεκλογική περίοδο αφορά την απόφαση πολλών δημοσιογράφων να πολιτευτούν. Ανάμεσά τους συγκαταλέγονται αξιοσέβαστα ονόματα όπως αυτά του Νίκου Ξυδάκη της Καθημερινής και του διάσημου σκηνοθέτη ερευνητικών ντοκιμαντέρ Στέλιου Κούλολου. Ξεχωρίζει, βέβαια, το φαινόμενο “Ποτάμι”, ένας πολιτικός σχηματισμός που δημιούργησε ο δημοφιλής και καταξιωμένος δημοσιογράφος Σταύρος Θεοδωράκης, ο οποίος εγκατέλειψε την εξαιρετικά δημοφιλή τηλεοπτική εκπομπή του “Πρωταγωνιστές”

για να δράσει στον πολιτικό στίβο σε μία κίνηση που ξάφνιασε τόσο το παραδοσιακό πολιτικό σύστημα όσο και την ελληνική κοινή γνώμη. Το “Ποτάμι” δείχνει σε πρώτη φάση να κερδίζει το στοίχημα μία πρώτης καθιέρωσης δημοσκοπικά. Μετά την πρώτη έκρηξη που το έφερνε τρίτο κόμμα με διαφορά και με ποσοστά που άγγιξαν ακόμη και το 14,5% (Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, 14.04.2014), η πολιτική κίνηση του Σταύρου, όπως ζητά να τον αποκαλούν, συγκεντρώνει σταθερά ποσοστά κοντά στο 6-7%.

Η πράσινη ανυπαρξία

Από την ενδοσκόπηση στο διχασμό και από εκεί στη διάσπαση. Η πορεία του πράσινου πολιτικού χώρου μόνο ως σταθερά φθίνουσα μπορεί να περιγραφεί την τελευταία διετία, οδηγώντας τελικά τους “Οικολόγους Πράσινους” στη δημοσκοπική ανυπαρξία. Τα ποσοστά του κόμματος μόλις και μετά βίας ξεπερνούν το 0,5%, την ίδια ώρα που σημαντικά που σημαντικά και προβεβλημένα στελέχη, όπως ο μέχρι πρότινος ευρωβουλευτής, Νίκος Χρυσόγελος, έχουν αποχωρήσει από τους κόλπους των Πρασίνων.

Οι αναποφάσιστοι και το πρόκριμα για εθνικές εκλογές

Με το χρόνο να μετράει αντίστροφα προς τις κάλπες οι πολίτες στη μεγάλη τους πλειοψηφία (16,5-18% Public Issue και MRB αντίστοιχα, 11-12.04.2014) παραμένουν αναποφάσιστοι αλλά και ανενημέρωτοι για το διακήρυγμα των ευρωεκλογών. Έτσι, αν λάβει κανείς υπόψη τη μεγάλη απογοήτευση και την έλλειψη πίστης στο πολιτικό σύστημα αλλά και τα διδάγματα των προηγούμενων ευρωεκλογών (αποχή 48% στις αντίστοιχες εκλογές του 2009!), και πάλι η αποχή αναμένεται να είναι ανάμεσα στους “νικητές” της εκλογικής διαδικασίας.

Άλλωστε και τα ίδια τα κόμματα φαίνεται πως κατά βάση αξιοποιούν τις συγκεκριμένες εκλογές ως μία επίσημη σφυγμομέτρηση ενόψει των εθνικών εκλογών που κατά τα φαινόμενα δε θα αργήσουν παρά τις διαβεβαιώσεις του κ. Σαμαρά περί εξάντλησης της τετραετίας... Εξάλλου, ο κυβερνητικός του εταίρος, Ευάγγελος Βενιζέλος δε δίστασε να παραδεχτεί πως τίθεται ζήτημα νομιμοποίησης της κυβέρνησης, αν τα ποσοστά ΝΔ και ΠΑΣΟΚ αθροιστικά είναι μικρότερα

από αυτό του ΣΥΡΙΖΑ. Ένα σενάριο διόλου απίθανο, αλλά και διόλου ευχάριστο για την καγκελάρια Μέρκελ, η οποία λίγο πριν το ελληνικό Πάσχα επισκέφθηκε εκ νέου την Αθήνα σε μία ακόμη συμβολική κίνηση πολιτικής υποστήριξης...

Για τον συγγραφέα

Μιχάλης Γουδής, δημοσιογράφος. Αυτή την περίοδο ζει και εργάζεται στις Βρυξέλλες ως υπεύθυνος επικοινωνίας της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας για την Κοινωνική Στέγη, CECODHAS Housing Europe.

[\(περισσότερα\)](#)

Ταυτότητα

Ίδρυμα-Χάινριχ-Μπελ Ελλάδα
Αριστοτέλους 3 54624 Θεσσαλονίκη Ελλάδα
Τ +30 2310 28 28 29 F +30 2310 28 28 32
Ε info@gr.boell.org | www.gr.boell.org